

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ADAMA MICKIEWICZA W ŻERKOWIE

RSPO
87406

Adres
ul. Cmentarna 10, 63-210 Żerków

Regon
000553897

Strona internetowa
<https://spzerkow.edupage.org>

Typ placówki
Szkoła podstawowa

E-mail
spzerkow10@tlen.pl

Organ prowadzący
Gmina Żerków

Telefon
62 740 30 15

Spis treści

Podstawa prawna	3
Wstęp	4
Misja szkoły	6
Sylwetka absolwenta	6
Cele i zadania	7
Struktura oddziałów wychowawczych	12
Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji na I etapie edukacyjnym	18
Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji na II etapie edukacyjnym	30
Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie	39
Zasady ewaluacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego	57
Załączniki	58

Podstawa prawna

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.);
- 2) Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526);
- 3) ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 1762 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 1915 ze zm.);
- 5) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 1082);
- 6) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.);
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zm.);
- 8) ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 276);
- 9) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 ze zm.);
- 10) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. 2020 r. poz. 1449);
- 11) Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023;
- 12) Statut szkoły.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie, opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Zawarte w nim treści są spójne ze Statutem szkoły, w tym warunkami i sposobem Wewnątrzszkolnego oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej, oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców (opiekunów prawnych), jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny tworzy spójną całość ze Szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka:

- 1) wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły;
- 2) ewaluacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023;
- 3) wniosków i analiz (m.in. wniosków z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych);
- 4) innych dokumentów m.in. ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli.

Na tej podstawie dokonano rozeznania w zakresie występujących w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie zachowań ryzykownych wśród uczniów. Okazało się, że w naszej szkole rozrasta się liczba młodych ludzi podejmujących rozmaite

zachowania negatywne. Poszczególne podmioty zgłaszają następujące zachowania problemowe:

- 1) zachowania przemocowe fizyczne, psychiczne pomiędzy uczniami i cyberprzemoc;
- 2) niszczenie mienia szkolnego;
- 3) objawy uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego;
- 4) niski poziom dbałości o zdrowy styl życia;
- 5) próby podejmowania zachowań ryzykownych związanych z paleniem papierosów; piciem alkoholu, stosowaniem narkotyków i dopalaczy;
- 6) problemy emocjonalno-społeczne związane z funkcjonowaniem w szkole;

Podstawowym celem realizacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem jego realizacji jest również kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- 1) powszechną znajomość założeń Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego przez uczniów, rodziców (opiekunów prawnych), nauczycieli i pracowników szkoły;
- 2) zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w Szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym;
- 3) respektowanie praw wszystkich członków społeczności szkolnej oraz kompetencji organów szkoły: dyrektora szkoły, Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego;
- 4) współdziałanie ze środowiskiem lokalnym m.in. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły;
- 5) współodpowiedzialność za efekty realizacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- 6) inne, wynikające z potrzeb oraz specyfiki szkoły.

Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców (opiekunów prawnych).

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów, a także przyjęcie w poczet społeczności szkolnej uczniów z doświadczeniem migracyjnym.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie, jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- 1) kieruje się w życiu codziennym zasadami etyki i moralności;
- 2) zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia;
- 3) szanuje i jest odpowiedzialny za siebie i innych;
- 4) prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne;
- 5) zna historię i kulturę własnego narodu, regionu oraz tradycje szkoły;
- 6) przestrzega zasad bezpieczeństwa, higieny i zdrowego stylu życia;
- 7) zna i rozumie zasady współżycia społecznego;
- 8) szanuje innych ludzi, jest tolerancyjny i otwarty na ludzi innej narodowości;
- 9) korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne, potrafi krytycznie ocenić treści publikowane w internecie;

- 10) jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny oraz świadomy potrzeby uczenia się przez całe życie;
- 11) posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych;
- 12) zna zasady ochrony zdrowia psychicznego;
- 13) rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych m.in. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych, samookaleceń;
- 14) szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy;
- 15) jest odporny na niepowodzenia;
- 16) integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

Cele i zadania

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i podejmowanie zachowań prozdrowotnych;
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów – rodziców (opiekunów prawnych), nauczycieli, wychowawców oddziałów, nauczycieli specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników);
- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie pozytywnych postaw wobec dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracyjnym;

- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych;
- 3) współpracę z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów, w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców oddziałów, a także nauczycieli, wychowawców oddziałów i rodziców (opiekunów prawnych), w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami oddziałów;
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców oddziałów w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami (opiekunami prawnymi) oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oddziałów oraz rodziców (opiekunów prawnych);
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz sztuce narodowej i światowej;
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych;
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców (opiekunów prawnych) postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na zmianę, mogącą przynieść trwałe wartości np.

umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców (opiekunów prawnych), nauczycieli i wychowawców oddziałów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców oddziałów i rodziców (opiekunów prawnych) w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i młodzieży;
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli i rodziców (opiekunów prawnych) na temat możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą;
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 7) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców oddziałów w zakresie profilaktyki i rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom oddziałów i rodzicom (opiekunom prawnym) na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych;
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów

i wychowanków, ich rodziców (opiekunów prawnych) w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;

- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców (opiekunów prawnych) w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych;
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) oraz nauczycielom i wychowawcom oddziałów, na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców (opiekunów prawnych) o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oddziałów oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na niebezpieczeństwo zachowań ryzykownych;
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia;
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców (opiekunów prawnych) programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, dostosowanych do

- potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych;
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej i pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
  - 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
  - 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów: nauczycieli, rodziców (opiekunów prawnych), wychowawców oddziałów i nauczycieli specjalistów w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji;
  - 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców oddziałów w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
  - 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- 1) wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, moralnej, społecznej i twórczej;
- 2) wspieranie wychowawczej roli rodziny;
- 3) zachęcanie i wspieranie uczniów w rozwijaniu aktywności fizycznej;
- 4) wzbudzanie poczucia przynależności do grupy;
- 5) odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole i oddziale (reintegracja);
- 6) rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości samodoskonalenia przez całe życie;
- 7) budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej;
- 8) przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom;
- 9) ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- 10) przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych;

- 11) troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców (opiekunów prawnych).

Zadania profilaktyczne Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego to:

- 1) zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole;
- 2) znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły;
- 3) promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie nawyków prozdrowotnych i proekologicznych;
- 4) rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych;
- 5) eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej;
- 6) rozpoznawanie niebezpieczeństw związanych z uzależnieniem od komputera, internetu, telefonów komórkowych i telewizji;
- 7) wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- 8) uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem;
- 9) uczenie dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, nauczyciele specjaliści) w sytuacjach trudnych.

Struktura oddziałów wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- 1) stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole;
- 2) sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- 3) inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów;
- 4) stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- 5) współpracuje z wychowawcami oddziałów, pedagogiem, pedagogiem specjalnym,

psychologiem oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;

- 6) czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
- 7) nadzoruje zgodność działania szkoły z jej Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- 8) motywuje nauczycieli i nauczycieli specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne;
- 9) stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów;
- 10) inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia;
- 11) stwarza warunki do przestrzegania w szkole wytycznych Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego;
- 12) dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, budowaniu relacji rówieśniczych;
- 13) czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów;
- 14) czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców oddziałów z pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów;
- 15) czuwa nad wykonywaniem zadań przez nauczycieli specjalistów szkoły – pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa i inni nauczyciele specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców (opiekunów prawnych), służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych i profilaktycznych;
- 16) nadzoruje realizację Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada Pedagogiczna:

- 1) uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną

uczniów;

- 2) dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów;
- 3) dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych;
- 4) opracowuje projekt Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców;
- 5) opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, depresją a także cyberprzemocą;
- 6) uczestniczy w realizacji i ewaluacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- 1) współpracują z wychowawcami oddziałów, innymi nauczycielami, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem oraz innymi nauczycielami specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- 2) reagują na obecność osób obcych w szkole, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia;
- 3) reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów;
- 4) przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i cyberprzemocą;
- 5) przestrzegają reguł sanitarnych określonych w Wytycznych Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego obowiązujących w szkole;
- 6) udzielają uczniom pomocy w przewyciężaniu niepowodzeń szkolnych;
- 7) zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie, ze szczególnym uwzględnieniem budowania wzajemnych relacji z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym;
- 8) kształcą i wychowują uczniów w duchu patriotyzmu i demokracji;
- 9) rozmawiają z uczniami i rodzicami (opiekunami prawnymi) o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach;
- 10) wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy oddziałów:

- 1) diagnozują sytuację wychowawczą w oddziale, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości i wzajemnego wspomagania;
- 2) rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego i fizycznego;
- 3) rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynniki chroniące i czynniki ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
- 4) na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym, opracowują plan pracy wychowawczej dla oddziału na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu i potrzeby uczniów;
- 5) przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy;
- 6) zapoznają uczniów swoich oddziałów i ich rodziców (opiekunów prawnych) z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami oraz tradycjami szkoły;
- 7) oceniają zachowanie uczniów swojego oddziału, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami;
- 8) współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w oddziale, rodzicami (opiekunami prawnymi), pedagogiem, pedagogiem specjalnym oraz nauczycielami specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach;
- 9) wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji;
- 10) rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych);
- 11) dbają o dobre relacje uczniów w oddziale, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej;
- 12) podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych;
- 13) współpracują z sądem, Policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży;
- 14) podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

Pedagog / pedagog specjalny / psycholog:

- 1) diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów;
- 2) uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu

- ochrony zdrowia psychicznego uczniów;
- 3) zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach;
  - 4) współpracuje z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów potrzebujących szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki bądź wsparcia psychologicznego;
  - 5) zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
  - 6) współpracuje z rodzicami (opiekunami prawnymi) w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom (opiekunom prawnym) uczniów;
  - 7) współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
  - 8) wspiera nauczycieli, wychowawców oddziałów oraz inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia;
  - 9) rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami oddziałów, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów;
  - 10) aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców (opiekunów prawnych), służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych i profilaktycznych;
  - 11) promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Rodzice:

- 1) współtworzą Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny;
- 2) uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły;
- 3) uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów;
- 4) uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę;
- 5) zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole;
- 6) współpracują z wychowawcą oddziału i innymi nauczycielami tam uczącymi;
- 7) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów;

- 8) Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny.

Samorząd Uczniowski:

- 1) jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem szkoły;
- 2) uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły;
- 3) uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów;
- 4) współpracuje z wychowawcami oddziałów i Radą Pedagogiczną;
- 5) prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów;
- 6) reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego;
- 7) propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
- 8) dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję;
- 9) może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Instytucje i osoby wspierające funkcję wychowawczo-profilaktyczną szkoły:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarocinie;
- 2) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żerkowie;
- 3) Policja – Wydział Prewencji w Żerkowie i Jarocinie;
- 4) Świetlica Socjoterapeutyczna w Żerkowie;
- 5) Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Żerkowie;
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarocinie;
- 7) Sąd Rejonowy w Jarocinie – Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- 8) Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żerkowie;
- 9) Powiatowa Straż Pożarna w Jarocinie i Ochotnicza Straż Pożarna w Żerkowie;
- 10) Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Jarocinie;
- 11) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie.
- 12) Wielkopolskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Przemocy w Poznaniu.

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji na I etapie edukacyjnym

Klasy I-III

Edukacja wczesnoszkolna obejmuje pierwsze trzy lata nauki i ma za zadanie stopniowo przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego a w dalszej perspektywie do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Treści	Cele szczegółowe	Działania – sposób realizacji	Odpowiedzialni
Zdrowie i edukacja zdrowotna			
1. Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> ○ dostarczenie informacji o zdrowym stylu życia 	<ul style="list-style-type: none"> ○ akcje promujące zdrowie m.in. fluoryzacja, Szklanka mleka, Owoce i warzywa w szkole, Zdrowo jem więc wiem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pielęgniarka, wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ umożliwienie skorzystania z ciepłego posiłku w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ciepły posiłek w szkole – obiad 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły
	<ul style="list-style-type: none"> ○ identyfikacja podstawowych zagrożeń dla zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pogadanka na temat zdrowego odżywiania „Dzieci nie jedzcie śmieci” ○ zajęcia z udzielania pierwszej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pielęgniarka ○ przedstawiciele PCK

		<p>pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klub wiewiórki 	<ul style="list-style-type: none"> ○ przedstawiciele PCK
	<ul style="list-style-type: none"> ○ popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu, zachęcanie do rozwijania aktywności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizacja Małej Olimpiady Lekkoatletycznej dla uczniów klas I-III ○ zajęcia SKS ○ Dzień Rodziny ○ propagowanie turystyki pieszej – Rajd Jesiennego Liścia 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele wychowania fizycznego ○ nauczyciele wychowania fizycznego ○ wychowawcy oddziałów ○ wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dzień Ziemi ○ udział w akcji Region Czysty na 6 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych			
1. Przemoc wśród uczniów.	○ uświadamianie uczniom, że skutecznie mogą poradzić sobie w sytuacjach przemocy	○ cykl pogadarek na temat różnych form przemocy i zachowań agresywnych	○ wychowawcy oddziałów, policjant
	○ uczenie szacunku do własnej osoby oraz poszanowania praw innych	○ modelowanie sposobów rozwiązywania konfliktów przy pracy z indywidualnym przypadkiem – praca z uczniem na kontrakcie, interwencje w oddziale, konsultacje z rodzicami (opiekunami prawnymi), w razie konieczności wszczęcie procedury Niebieskiej Karty	○ dyrektor szkoły, pedagog, pedagog specjalny, psycholog, przedstawiciel sądu, policjant
2. Świat wolny od uzależnień.	○ budowanie pozytywnego obrazu samego siebie	○ zajęcia psychoedukacyjne	○ pedagog, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy oddziałów
	○ dostarczenie informacji	○ spektakl profilaktyczny na	○ dyrektor szkoły, wychowawcy

	o mechanizmach i następstwach wczesnego sięgania po używki	temat uzależnień	oddziałów
	o rozwijanie w uczniach asertywności	o zajęcia psychoedukacyjne „Jak rozpoznawać zachowania asertywne?”	o pedagog, pedagog specjalny, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> o informowanie o zagrożeniach jakie niesie ze sobą internet, gry komputerowe i cyberprzemoc o kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w internecie o otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne o uświadamianie rodziców (opiekunów prawnych) poprzez zapoznanie ich z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi 	o Dzień Bezpiecznego Internetu	o nauczyciele informatyki, wychowawcy oddziałów

	skutków uzależnień		
3. Wychowanie w duchu tolerancji.	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozwijanie tolerancji wobec odmienności innych ○ budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia psychoedukacyjne „Mój przyjaciel jest niepełnosprawny” ○ Dzień Kolorowej Skarpetki ○ udział w akcji Zapalmy się na niebiesko ○ kształtowanie postawy szacunku wobec odmienności innych – projekcja filmu psychoedukacyjnego „Cyrk motyli” lub spotkanie z osobą niepełnosprawną 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ uwrażliwianie uczniów na niesienie pomocy pokrzywdzonym 	<ul style="list-style-type: none"> ○ udzielanie wsparcia potrzebującym oraz uczniom z doświadczeniem migracyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi
4. Bezpieczeństwo w szkole	<ul style="list-style-type: none"> ○ uświadamianie uczniom jak zachowywać się w sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia profilaktyczne „Bezpieczne zachowanie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ przedstawiciel PCK, opiekunowie Szkolnego Koła

i poza nią.	zagrożających zdrowiu i życiu swoim i innym	w szkole, domu, na ulicy; zagrożenie, udzielanie pierwszej pomocy”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”	PCK, pielęgniarka, wychowawcy oddziałów, policjant, strażak OSP
	○ zapoznanie z zasadami i zagrożeniami związanymi z uczestnictwem w ruchu drogowym	○ zajęcia podnoszące kompetencje uczniów i zmniejszające ich zagrożenie w różnych sytuacjach	○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele wychowania fizycznego
	○ budowanie poczucia bezpieczeństwa ucznia poprzez kształtowanie umiejętności zwracania się o pomoc w sytuacjach zagrożenia	○ pogadanka na temat zagrożających zachowań ze strony dorosłych i innych uczniów np. tematy: „Mam prawo do poczucia bezpieczeństwa”, „Wiem gdzie i do kogo zwrócimy się w sytuacji zagrożenia”	○ psycholog, policjant, kurator, przedstawiciel sądu,
	○ uświadamianie uczniów o zagrożeniach w pracach na wsi przy jednoczesnym wyrabianiu szacunku do tej pracy	○ udział uczniów w konkursie plastycznym organizowanym przez KRUS	○ wychowawcy oddziałów, przedstawiciel KRUS

	<ul style="list-style-type: none"> ○ kształtowanie umiejętności krytycznej analizy oferty mediów i dokonywanie właściwego wyboru 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauka świadomego korzystania z mediów (telewizja, reklamy) ○ wyszukiwanie potrzebnych informacji w internecie ○ prowadzenie podczas zebrań z rodzicami (opiekunami prawnymi) pogadank na temat bezpieczeństwa dziecka w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele informatyki
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pogadanki podczas zajęć lekcyjnych ○ indywidualna praca psychologa z uczniem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy oddziałów
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych.	<ul style="list-style-type: none"> ○ likwidowanie deficytów rozwojowych u uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ diagnozowanie uczniów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jarocinie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy oddziałów, psycholog

	<ul style="list-style-type: none"> ○ wzmacnianie poczucia własnej wartości 	<ul style="list-style-type: none"> ○ praca dydaktyczno-wychowawcza w oparciu o wskazania zawarte w opiniach i orzeczeniach z poradni psychologiczno-pedagogicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele przedmiotowi, pedagog, pedagog specjalny, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspieranie dziecka w pokonywaniu trudności szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizowanie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez prowadzenie zajęć: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - zajęcia logopedyczne - terapia pedagogiczna - zajęcia rewalidacyjne - zajęcia socjoterapeutyczne - gimnastyka korekcyjna 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele przedmiotowi, pedagog, pedagog specjalny, logopeda, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ pomoc i wspieranie uczniów oraz ich rodzin w trudnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pomoc materialna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowywanie obiadów - zapomogi losowe - współpraca z MGOPS 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, opiekun Szkolnego Koła PCK, pedagog, pedagog specjalny, SU

6. Wspieranie uczniów zdolnych.	○ wsparcie rozwoju zdolności i talentów uczniów	○ udział w zajęciach pozalekcyjnych – kółkach zainteresowań, organizacja konkursów szkolnych i udział w konkursach i olimpiadach pozaszkolnych	○ dyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotowi
7. Wspieranie samorozwoju uczniów.	○ preorientacja zawodowa uczniów	○ spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	○ wychowawcy oddziałów, doradca zawodowy
Relacje – kształtowanie postaw społecznych			
1. Relacje ucznia w rodzinie i środowisku rówieśniczym.	○ uświadamianie znaczenia rodziny dla ucznia	○ cykl zajęć „Ja i moja rodzina” ○ obchody Dnia Rodziny	○ wychowawcy oddziałów, pedagog, pedagog specjalny, psycholog
	○ wskazywanie ważności praw dziecka	○ pogadanki o prawach dziecka	○ wychowawcy oddziałów, pedagog, pedagog specjalny, psycholog
	○ kształtowanie umiejętności przestrzegania	○ zajęcia z edukacji społecznej „Jak być dobrym kolegą?”	○ wychowawcy oddziałów, pedagog, pedagog specjalny,

	obowiązujących reguł		psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawanie ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi ○ przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi ○ rozwijanie umiejętności radzenia sobie z problemami w środowisku rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pogadanka „Gdy jest mi smutno” 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, pedagog, pedagog specjalny, psycholog
2. Kształtowanie tradycji rodzinnych.	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozwijanie umiejętności aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym ○ wzmacnianie w uczniach potrzeby przynależności do społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ○ realizacja treści według Planu pracy szkoły na rok szkolny 2023/2024 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi, SU

	<ul style="list-style-type: none"> ○ kształtowanie nawyku odpowiedzialności w pełnieniu obowiązków w grupie i środowisku lokalnym 		
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań			
1. Kształtowanie zachowań zgodnych z normami społecznymi, etycznymi i moralnymi.	<ul style="list-style-type: none"> ○ podniesienie kultury osobistej uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia „Znam magiczne słowa” 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wzbudzanie szacunku do norm poprawnego zachowania 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia psychoedukacyjne dotyczące zachowań agresywnych „Nie klnij inni słuchają” 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy oddziałów
2. Tradycje i zwyczaje.	<ul style="list-style-type: none"> ○ kultywowanie tradycji w regionie i kraju 	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizacja imprez okolicznościowych m.in.: Dnia Chłopca, Andrzejek, Mikołajek, Dnia Patrona, Wigilii klasowej, Balu przebierańców, Walentynek, Dnia Kobiet, Spotkania z Zajęczkiem, Dnia Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi

<p>3. Symbole narodowe i szkolne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ kształtowanie postaw patriotycznych ○ kształtowanie więzi z krajem ojczystym i regionem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ kultywowanie tradycji w regionie i kraju ○ wykonanie plastyczne symboli narodowych ○ ozdobienie sal w barwy narodowe ○ nauka hymnu państwowego i nauka hymnu szkoły ○ organizacja uroczystości szkolnych związanych ze świętami narodowymi i udział w nich 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wpajanie szacunku dla wybitnych Polaków, wskazywanie autorytetów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zapoznanie z sylwetką patrona szkoły ○ organizacja apeli okolicznościowych i konkursów związanych z patronem szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji na II etapie edukacyjnym

Klasy IV-VIII

Treści realizowane na II etapie edukacyjnym mają wspierać rozwój uczniów. Materiał uwzględnia prawidłowości rozwoju oraz specyfikę zmian zachodzących w danym okresie życia.

Treści	Cele szczegółowe	Działania – sposób realizacji	Odpowiedzialni
Zdrowie i edukacja zdrowotna			
1. Propagowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> ○ dostarczenie informacji o zdrowym stylu życia i przekazywanie pozytywnych wzorców żywieniowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych w organizacjach działających w szkole ○ udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach ○ Laboratoria przyszłości – zajęcia kulinarne 	○ wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ umożliwienie skorzystania z ciepłego posiłku w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ciepły posiłek w szkole – obiad 	○ dyrektor szkoły

<p>2. Higiena jamy ustnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ podnoszenie świadomości na temat higieny jamy ustnej ○ wyrabianie prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wizyta w poradni stomatologicznej ○ pogadanka z pielęgniarką na temat zdrowych nawyków żywieniowych ○ pokaz i ćwiczenia prawidłowej techniki mycia zębów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, stomatolog, pielęgniarka
<p>3. Aktywnie i zdrowo spędzam wolny czas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ propagowanie turystyki pieszej i rowerowej: Rajd Mickiewiczowski. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ zachęcanie do aktywności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia SKS ○ zawody sportowe 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele wychowania fizycznego
<p>4. Pierwsza pomoc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ nabycie umiejętności niesienia pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia podczas lekcji techniki oraz innych lekcji, z zakresu wyposażenia apteczki pierwszej pomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pielęgniarka, nauczyciel techniki, nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa, nauczyciele przedmiotowi,

		wzywania pomocy, oceny uszkodzonego, zaopatrywania ran, udzielania pierwszej pomocy podczas oparzeń	wychowawcy oddziałów
5.	<ul style="list-style-type: none"> ○ wzmocnienie psychiczne uczniów, wsparcie wychowawcy oddziału w budowaniu wspierających relacji w oddziale oraz nauczenie uczniów sposobów radzenia sobie w sytuacji kryzysowej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ warsztaty profilaktyczne ○ pomoc psychologiczno-pedagogiczna 	<ul style="list-style-type: none"> ○ koordynator warsztatów profilaktycznych, psycholog, pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi
	<ul style="list-style-type: none"> ○ uświadamianie uczniów o zagrożeniach w pracach na wsi przy jednoczesnym wyrabianiu szacunku do tej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ udział uczniów w konkursie plastycznym organizowanym przez KRUS 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, przedstawiciel KRUS
	<ul style="list-style-type: none"> ○ zapoznanie oraz przypomnienie zasad i zagrożeń związanych z uczestnictwem w ruchu drogowym 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia podnoszące kompetencje uczniów i zmniejszające ich zagrożenie w różnych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel techniki

		<p>sytuacjach drogowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia BRD 	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych			
<p>1. Profilaktyka uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, aby jak najbardziej zminimalizować ryzyko uzależnień, przemocy i ich konsekwencji, selekcjonowanie i krytyczne podejście do treści zawartych w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ warsztaty dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> - integracji, diagnozy środowiskowej - uzależnienia od narkotyków i dopalaczy - uzależnienia od alkoholu - uzależnienie od komputera, internetu i telefonu - przemocy, cyberprzemocy - radzenia sobie w trudnych sytuacjach ○ happening antynikotynowy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ instruktor Wielkopolskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Przemocy, dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi ○ opiekun Szkolnego Koła PCK
<p>2. Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ likwidowanie deficytów rozwojowych u uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ diagnozowanie uczniów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jarocinie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy oddziałów, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wzmacnianie poczucia własnej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ praca dydaktyczno- 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele, pedagog, pedagog

	wartości	wychowawcza w oparciu o wskazania zawarte w opiniach i orzeczeniach z poradni psychologiczno-pedagogicznej	specjalny, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspieranie dziecka w pokonywaniu trudności szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizowanie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez prowadzenie zajęć: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - zajęcia logopedyczne - terapia pedagogiczna - zajęcia rewalidacyjne - zajęcia socjoterapeutyczne - gimnastyka korekcyjna 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pedagog, pedagog specjalny, logopeda, nauczyciele przedmiotowi, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> ○ pomoc i wspieranie uczniów oraz ich rodzin w trudnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pomoc materialna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowywanie obiadów - zapomogi losowe - współpraca z MGOPS w Żerkowie - wspomaganie uczniów i ich 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, opiekun Szkolnego Koła PCK, pedagog, pedagog specjalny, SU

		<p>rodzin poprzez paczki świąteczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z Fundacją Ogród Marzeń w Jarocinie - akcja Góra Grosza 	
3. Wspieranie uczniów zdolnych.	<ul style="list-style-type: none"> ○ wsparcie rozwoju zdolności i talentów uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ udział w zajęciach pozalekcyjnych – kółkach zainteresowań, organizacja konkursów szkolnych i udział w konkursach i olimpiadach pozaszkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotowi
4. Kształcenie ustawiczne.	<ul style="list-style-type: none"> ○ uświadamianie uczniom potrzeby uczenia się przez całe życie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zajęcia z preorientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauczyciele przedmiotowi, doradca zawodowy, pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy oddziałów
Relacje – kształtowanie postaw społecznych			
1. Relacja ucznia w rodzinie i środowisku rówieśniczym.	<ul style="list-style-type: none"> ○ uświadamianie znaczenia rodziny dla ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> ○ cykl zajęć „Znaczenie rodziny w życiu człowieka” i „Jako dziecko mam prawo do...” 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów

	<ul style="list-style-type: none"> ○ wskazanie ważności praw dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pogadanka w oddziałach z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów
	<ul style="list-style-type: none"> ○ uwrażliwianie na krzywdę oraz potrzeby uczniów innej narodowości 	<ul style="list-style-type: none"> ○ przyjęcie dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracyjnym w poczet społeczności szkolnej, zajęcia integrujące oddziały 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele specjaliści
2. Prawa jednostki i społeczeństwa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ uczenie szacunku do własnej osoby oraz poszanowania praw innych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ modelowanie sposobów rozwiązywania konfliktów przy pracy z indywidualnym przypadkiem – praca z uczniem na kontrakcie, interwencje w oddziale, konsultacje z rodzicami (opiekunami prawnymi), w razie konieczności wszczęcie procedury Niebieskiej Karty 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, pedagog, pedagog specjalny, psycholog, przedstawiciel sądu, policjant
	<ul style="list-style-type: none"> ○ poszanowanie praw i kultury oraz języka innej narodowości 	<ul style="list-style-type: none"> ○ realizacja treści według Planu pracy szkoły na rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów, nauczyciele

		2023/2024 oraz Planu pracy wychowawcy oddziału	przedmiotowi
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań			
1. Kultywowanie tradycji, szkolnych, narodowych oraz otwieranie się na wartości kultury europejskiej.	<ul style="list-style-type: none"> ○ kształtowanie postaw patriotycznych ○ kształtowanie więzi z krajem ojczystym i regionem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wykonanie plastyczne symboli narodowych ○ ozdobienie sal w barwy narodowe ○ nauka hymnu państwowego i nauka hymnu szkoły ○ organizacja uroczystości szkolnych związanych ze świętami narodowymi i udział w nich 	○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi
	<ul style="list-style-type: none"> ○ wpajanie szacunku dla wybitnych Polaków, wskazywanie autorytetów 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zapoznanie z sylwetką patrona szkoły ○ organizacja apeli okolicznościowych i konkursów związanych 	○ wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi

		z patronem szkoły	
2. Kształtowanie tradycji rodzinnych i kulturowych.	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozwijanie umiejętności aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym ○ wzmacnianie w uczniach potrzeby przynależności do społeczeństwa ○ kształtowanie nawyku odpowiedzialności w pełnieniu obowiązków w grupie i środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> ○ realizacja treści według Planu pracy szkoły na rok szkolny 2023/2024 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotowi, SU

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie

Udzielanie poszkodowanym pierwszej pomocy.

1. Pierwszej pomocy udziela osobie poszkodowanej pielęgniarka.
2. Pod nieobecność pielęgniarki, pomocy osobie poszkodowanej udziela nauczyciel lub pracownik szkoły.
3. W przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych, pierwsza pomoc ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia osoby poszkodowanej w odpowiedniej pozycji, resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. W sytuacji, gdy pierwszej pomocy udziela nauczyciel prowadzący w tym samym czasie zajęcia edukacyjne z grupą uczniów, ustala on dla tej grupy opiekuna.
5. O przypadku udzielania pierwszej pomocy, należy bezzwłocznie poinformować dyrektora szkoły (wicedyrektora).
6. Jeżeli osobą poszkodowaną jest uczeń, dyrektor szkoły (wicedyrektor) lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe.
7. Po przybyciu do szkoły, odpowiedzialność za ucznia przejmują rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz (ratownik medyczny).

Postępowanie w sytuacji wypadku na terenie szkoły i poza nim.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który przyjął wiadomość o wypadku ucznia:
  - 1) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,
  - 2) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
  - 3) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły (wicedyrektora) oraz pielęgniarkę.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia, prosi o nadzór nad swoimi uczniami innego nauczyciela.
3. O każdym wypadku dyrektor szkoły (wicedyrektor) powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia.

4. Przy lekkich wypadkach (brak wyraźnych obrażeń, np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie) po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, wychowawca oddziału ucznia lub pielęgniarka powiadamiają rodzica (opiekuna prawnego) o rodzaju udzielonej pomocy.
5. W każdym innym wypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) wzywa się pogotowie ratunkowe.
6. O każdym wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły (wicedyrektor) zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący, organ sprawujący nadzór pedagogiczny oraz prokuraturę.
7. O wypadku do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły (wicedyrektor) zawiadamia niezwłocznie Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, dyrektor szkoły (wicedyrektor) zabezpiecza je w stanie nienaruszonym do czasu dokonania oględzin.
9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy lub kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
10. Dyrektor szkoły (wicedyrektor) powołuje członków zespołu powypadkowego w składzie: zakładowy społeczny inspektor pracy, jako przewodniczący zespołu oraz wychowawca oddziału ucznia. W pracach zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Postępowanie w sytuacji wystąpienia u ucznia nagłych niepokojących, uciążliwych objawów w zachowaniu, nieadekwatnych do sytuacji.

1. Nawiązanie kontaktu z uczniem w celu pozyskania informacji o jego samopoczuciu i ewentualnej przyczyny wystąpienia niepokojących objawów. W razie potrzeby próba uciszenia, uspokojenia ucznia i przywołania go do porządku przez nauczyciela.
2. Jeżeli uczeń nie reaguje na upomnienia, zawiadomienie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcę oddziału ucznia, pedagoga, pedagoga specjalnego lub pielęgniarkę.
3. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi oraz pozostałym dzieciom. Odizolowanie ucznia od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
4. Rozmowa osoby interweniującej z uczniem celem ustalenia przyczyny jego zachowania.

5. Telefoniczny kontakt z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia, poinformowanie ich o zachowaniu dziecka i w przypadku braku poprawy stanu zdrowia wezwanie pogotowia ratunkowego.
6. W przypadku wezwania pogotowia ratunkowego, należy dostosować się do zaleceń lekarza (ratownika medycznego), który diagnozował ucznia.
7. Przekazanie ucznia rodzicom (opiekunom prawnym) może nastąpić w przypadku, gdy:
  - 1) nie wzywano pogotowia ratunkowego i brak jest niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia,
  - 2) wezwano pogotowie ratunkowe i przybyły lekarz (ratownik medyczny) nie zadecyduje inaczej.
8. W sytuacji podjęcia przez lekarza (ratownika medycznego) decyzji o przewiezieniu ucznia do szpitala, przy jednoczesnej nieobecności rodzica (opiekuna prawnego), uczniowi towarzyszy nauczyciel w celu sprawowania nad nim dalszej opieki do momentu przybycia rodzica (opiekuna prawnego).
9. Dalsze działania polegają na monitorowaniu sytuacji ucznia oraz byciu w stałym kontakcie osobistym lub telefonicznym z rodzicami (opiekunami prawnymi).

Postępowanie w przypadku przeżyć traumatycznych.

1. W sytuacji, gdy uczeń utracił w wyniku śmierci osobę bliską lub w przypadku innych zdarzeń traumatycznych (m.in. choroba, wypadek, trudna sytuacja losowa), ucznia obejmuje się pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole.
2. W razie zaistnienia potrzeby udzielenia dodatkowej pomocy specjalistycznej, uczniowi i jego rodzicom (opiekunom prawnym) pedagog lub pedagog specjalny przekazuje listę instytucji pomocowych.
3. Dalsze działania polegają na monitorowaniu sytuacji ucznia oraz stałym kontakcie osobistym lub telefonicznym z rodzicami (opiekunami prawnymi).

Postępowanie w sytuacji pozostawienia ucznia bez opieki przez rodziców (opiekunów prawnych) na skutek ich wyjazdu krajowego lub zagranicznego.

1. Obowiązkowe przekazanie do dyrektora szkoły (wicedyrektora) przez rodziców (opiekunów prawnych) ucznia opuszczających miejsce zamieszkania informacji o osobie, która będzie sprawować opiekę nad ich dzieckiem – uczniem szkoły.

2. W przypadku dłuższej nieobecności informacja, o której mowa w pkt 1 powinna być przedstawiona w formie pisemnej i mieć charakter decyzji o ustanowieniu opiekuna prawnego, wydanej przez Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich.
3. W przypadku krótszych nieobecności rodziców (opiekunów prawnych) dopuszcza się, by informacja, o której mowa w pkt 1, była potwierdzona notarialnie.
4. Zobowiązanie wychowawcy oddziału otrzymującego informację o nieobecności rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, do natychmiastowego przekazania jej dyrektorowi szkoły (wicedyrektorowi), pedagogowi i pedagogowi specjalnemu.
5. W sytuacji gdy szkoła pozyskuje informację, że uczeń pozostaje przez dłuższy okres czasu bez opieki lub opieka ze strony rodziców (opiekunów prawnych) jest niewystarczająca, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia powiadamia Policję, Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej oraz kieruje wniosek do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich, o podjęcie dla dobra dziecka odpowiednich kroków prawnych.

Postępowanie w sytuacji zgłoszenia przez ucznia przemocy domowej.

1. W przypadku pozyskania informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie wobec dziecka następuje wszczęcie procedury Niebieskie Karty, poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A przez nauczyciela, który uzyskał informację na ten temat, bądź zostało mu to zgłoszone.
2. Wzór formularza Niebieska Karta – A jest określony w Załącznikach.
3. Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica (opiekuna prawnego).
4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice (opiekunowie prawni), działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności najbliższej mu osoby pełnoletniej.
5. W przypadku, gdy takiej osoby nie ma, funkcję opiekunczą przejmuje jeden z nauczycieli.
6. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.
7. Podejmowanie interwencji nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.

8. Rozmowę z uczniem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.
9. Rodzicowi (opiekunowi prawnemu) lub osobie która zgłosiła podejrzenie, że uczeń jest dotknięty przemocą w rodzinie przekazuje się formularz Niebieska Karta – B.
10. Karty tej nie przekazuje się osobie wobec której istnieją podejrzenia co do stosowania przemocy.
11. Wzór formularza Niebieska Karta – B jest określony w Załącznikach.
12. Przekazanie wypełnionego formularza Niebieska Karta – A do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.
13. Kopię wypełnionego formularza Niebieska Karta – A pozostawia się u dyrektora szkoły (wicedyrektora).
14. Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez nauczyciela zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje domniemanie stosowania przemocy w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny jej stosowania, wypełnia się formularz Niebieska Karta – A w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
15. Wszystkie działania prowadzone w ramach procedury są dokumentowane.
16. Dalsze kroki w ramach procedury podejmowane są przez uprawnione do tego podmioty.
17. W ramach procedury Niebieskie Karty nauczyciel:
  - 1) udziela kompleksowych informacji o:
    - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
    - b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
  - 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
  - 3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz

informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- 4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,
- 5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi (opiekunowi prawnemu) lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

18. Sprawy nieujęte w niniejszej Procedurze regulują akty prawa wyższego rzędu.

Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego i przemocowego ucznia.

1. Przerwanie przez nauczyciela interweniującego zachowania agresywnego lub przejawów przemocy u ucznia.
2. Odizolowanie agresywnego ucznia (sprawcy zdarzenia) od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
3. Poinformowanie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawców oddziałów uczniów biorących udział w zdarzeniu oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa o zaistniałym fakcie.
4. Przeprowadzenie rozmowy z uczniami – zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia i wyciągnięcie wniosków.
5. Wezwanie do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) uczniów uczestniczących w zdarzeniu.
6. Wezwanie pogotowia ratunkowego w razie wystąpienia u uczniów uczestniczących w zdarzeniu niepokojących objawów zdrowotnych.
7. Dostosowanie się do zaleceń lekarza (ratownika medycznego), który diagnozował ucznia (uczniów).
8. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
9. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.

10. Wskazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia), adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku agresywnych zachowań dzieci i młodzieży.
11. Jeśli uczeń (sprawca zdarzenia) w dalszym ciągu zachowuje się agresywnie w szkole, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia, kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Postępowanie w sytuacji stosowania cyberprzemocy.

1. Ujawnienie przez nauczyciela przypadku cyberprzemocy.
2. Powiadomienie o cyberprzemocy dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawców oddziałów oraz pedagoga i pedagoga specjalnego.
3. Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposoby rozpowszechniania, ustalenie sprawcy, świadków zdarzenia) i zabezpieczenie z pomocą nauczyciela informatyki dowodów cyberprzemocy.
4. Analiza zdarzenia cyberprzemocy.
5. Ustalenie ofiary cyberprzemocy i poinformowanie jej rodziców (opiekunów prawnych) o zdarzeniu.
6. Jeśli sprawca jest nieznanymi:
  - 1) przerwanie aktu cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału,
  - 2) powiadomienie Policji o cyberprzemocy w celu podjęcia określonych czynności śledczych.
7. Jeśli sprawcą jest uczeń szkoły:
  - 1) przerwanie aktu cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału,
  - 2) poinformowanie rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy cyberprzemocy o zdarzeniu,
  - 3) powiadomienie Policji lub Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o cyberprzemocy, w celu podjęcia określonych czynności,
  - 4) rozmowa z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu:
    - a) ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- b) jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
  - c) omówienie skutków jego czynu i poinformowanie o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane,
  - d) zobowiązanie do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów,
  - e) określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- 5) jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- 6) udzielenie sprawcy cyberprzemocy, przy współpracy z jego rodzicami (opiekunami prawnymi) wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Praca z uczniem powinna zmierzać poprzez monitorowanie jego sytuacji w kierunku pomocy w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy jego postępowania w tym sposobu korzystania z nowych technologii,
- 7) w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi, za zgodą rodziców (opiekunów prawnych) skorzystanie z pomocy innego nauczyciela specjalisty.
8. Działania wobec ofiary przemocy:
- 1) udzielenie ofierze cyberprzemocy przy współpracy z jej rodzicami (opiekunami prawnymi), wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - 2) monitorowanie sytuacji ucznia – ofiary cyberprzemocy w celu sprawdzenia, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy,
  - 3) wskazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia, który stał się ofiarą cyberprzemocy, adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy dzieciom i młodzieży w przypadku cyberprzemocy.

Postępowanie w sytuacji naruszenia godności osobistej, w tym nietykalności cielesnej nauczyciela lub pracownika szkoły.

- 1. Powiadomienie o zdarzeniu dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia (sprawcy zdarzenia), pedagoga, pedagoga specjalnego i rodziców (opiekunów prawnych).

2. Dyrektor szkoły (wicedyrektor) zapewnia nauczycielowi lub pracownikowi szkoły bezpieczeństwo, w razie potrzeby pierwszą pomoc, wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia Policję, organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
3. Wezwanie przez dyrektora szkoły (wicedyrektora) rodziców (opiekunów prawnych) ucznia (sprawcy zdarzenia) na rozmowę.
4. Oprócz wszczętych procedur prawnych, zastosowanie konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
5. Na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, nauczyciel ma prawo zgłosić sprawę do prokuratury.

Postępowanie w przypadku kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu karalnego przeciwko mieniu.

1. Zgłoszenie nauczycielowi lub innemu pracownikowi szkoły przez poszkodowanego ucznia (uczniów) kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu.
2. Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia poszkodowanego i sprawcy oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa.
3. Przeprowadzenie przez dyrektora szkoły (wicedyrektora) w obecności wychowawcy (wychowawców) oddziału (oddziałów) oraz pedagoga lub pedagoga specjalnego rozmowy z uczniami biorącymi udział w zdarzeniu, w obecności nauczyciela interweniującego w celu ustalenia okoliczności zajścia.
4. Odebranie uczniowi (sprawcy zdarzenia) przedmiotów pochodzących z kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu, przez nauczyciela interweniującego i przekazanie ich dyrektorowi szkoły (wicedyrektorowi).
5. Poinformowanie Policji przez dyrektora szkoły (wicedyrektora) o zaistnieniu kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu.
6. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
7. Zawiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia (sprawcy zdarzenia) o zaistniałej sytuacji.
8. Rozmowa dyrektora szkoły (wicedyrektora) z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia (sprawcy zdarzenia).
9. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
10. Jeżeli kradzieże, przywłaszczenia lub inne czyny przeciwko mieniu u danego ucznia powtarzają się, to w celu eliminacji jego zachowań niepożądanych ustala się dla niego

indywidualny system pracy np. zajęcia z pedagogiem, pedagogiem specjalnym, podpisanie kontraktu przez ucznia, rodziców (opiekunów prawnych), wychowawcy oddziału ucznia i pedagoga lub pedagoga specjalnego w celu pracy nad zmianą zachowania ucznia.

11. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) takie jak: rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami (opiekunami prawnymi), ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą oddziału ucznia, spotkania z pedagogiem, pedagogiem specjalnym itp., a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń nadal dokonuje kradzieży, przywłaszczenia lub innych czynów przeciwko mieniu, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia, kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Postępowanie w przypadku posiadania przez ucznia na terenie szkoły przedmiotów niedozwolonych, zagrażających zdrowiu i życiu innych osób.

1. Osoba interweniująca nakłania ucznia (sprawcę zdarzenia) do oddania niebezpiecznego przedmiotu informując, że ma obowiązek oddać przedmiot do depozytu.
2. Powiadamia dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcę oddziału ucznia (sprawcy zdarzenia) oraz pedagoga i pedagoga specjalnego.
3. Osoba interweniująca deponuje niebezpieczny przedmiot w gabinecie dyrektora szkoły (wicedyrektora).
4. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom, poprzez odizolowanie ucznia (sprawcy zdarzenia) od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
5. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
6. Wezwanie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia (sprawcy zdarzenia) do szkoły i powiadomienie ich o konsekwencjach wynikających ze Statutu szkoły.
7. Zawiadomienie Policji – dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.

Postępowanie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.

1. Nauczyciel interweniujący powiadamia o swoich przypuszczeniach dyrektora szkoły (wicedyrektora) i wychowawcę oddziału ucznia.
2. Nauczyciel odizolowuje ucznia (sprawcę zdarzenia) od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
3. Nauczyciel interweniujący wspólnie z pielęgniarką, udziela pierwszej pomocy i w razie potrzeby wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
5. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
6. Dyrektor szkoły (wicedyrektor) zawiadamia Policję.
7. Jeżeli incydent się powtarza a deklarowana współpraca rodziców (opiekunów prawnych) nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły (wicedyrektor) powiadamia Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Postępowanie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń posiadający lub rozprowadzający środki odurzające.

1. Odizolowanie ucznia (sprawcy zdarzenia) od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby zobowiązuje ucznia (sprawcę zdarzenia), aby przekazał mu posiadane środki odurzające oraz inne przedmioty budzące podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi, a także okazał zawartość swojego plecaka szkolnego (torby szkolnej itp.) oraz kieszeni we własnej odzieży.
3. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem (sprawcą zdarzenia) w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia (rodzaj, ilość i pochodzenie środków odurzających, udział osób trzecich, sposób pozyskania, pośrednicy itp.).
4. Zabezpieczenie przez nauczyciela interweniującego środków odurzających oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi, będących w posiadaniu ucznia (sprawcy zdarzenia).
5. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcę oddziału ucznia (sprawcy zdarzenia), pedagoga, pedagoga specjalnego oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia (sprawcy zdarzenia).

6. Przekazanie przez nauczyciela interweniującego dyrektorowi szkoły (wicedyrektorowi) zabezpieczonego środka odurzającego oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi.
7. Powiadomienie Policji przez dyrektora szkoły (wicedyrektora).
8. Przekazanie Policji przez dyrektora szkoły (wicedyrektora) zabezpieczonych środków odurzających oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi.
9. Ustalenie okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami zdarzenia) i sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
10. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
11. Wskazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku używania przez dzieci i młodzież środków odurzających.
12. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) takie jak: rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami (opiekunami prawnymi), ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą oddziału ucznia, spotkania z pedagogiem, pedagogiem specjalnym itp., a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń w dalszym ciągu posiada lub rozprowadza środki odurzające na terenie szkoły, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia, kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Postępowanie w przypadku posiadania, palenia i rozprowadzania przez ucznia na terenie szkoły i poza nią wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

1. Odizolowanie ucznia (sprawcy zdarzenia) od rówieśników.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby zobowiązuje ucznia (sprawcę zdarzenia), aby przekazał mu posiadane wyroby tytoniowe lub e-papierosy, a także okazał zawartość swojego plecaka szkolnego (torby szkolnej itp.) oraz kieszeni we własnej odzieży.
3. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem (sprawcą zdarzenia) w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia (m.in. rodzaj, ilość i pochodzenie wyrobów, udział osób trzecich, sposób pozyskania, pośrednicy).

4. Zabezpieczenie przez nauczyciela interweniującego wyrobów tytoniowych lub e-papierosów będących w posiadaniu ucznia (sprawcy zdarzenia).
5. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcę oddziału ucznia, pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia (sprawcy zdarzenia).
6. Przekazanie dyrektorowi szkoły (wicedyrektorowi) przez nauczyciela interweniującego zabezpieczonych wyrobów tytoniowych lub e-papierosów.
7. Powiadomienie Policji przez dyrektora szkoły (wicedyrektora).
8. Przekazanie Policji przez dyrektora szkoły (wicedyrektora) zabezpieczonych przedmiotów.
9. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) w oparciu o Statut szkoły.
10. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
11. Wskazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (sprawcy zdarzenia) adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku używania przez dzieci i młodzież środków odurzających.
12. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych w stosunku do ucznia (sprawcy zdarzenia) takie jak: rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami (opiekunami prawnymi), ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą oddziału ucznia, spotkania z pedagogiem, pedagogiem specjalnym itp., a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń w dalszym ciągu pali, posiada bądź rozprowadza wyroby tytoniowe, e-papierosy na terenie szkoły lub poza nią, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia, kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Postępowanie w przypadku uchylania się przez ucznia od obowiązków szkolnych (licznych spóźnień, nieobecności, wagarów oraz samowolnego opuszczania zajęć lekcyjnych).

1. Indywidualne rozmowy wychowawcy oddziału z uczniem.
2. Kontakt z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia, w celu poinformowania ich o licznych spóźnieniach, nieobecnościach, wagarach, samowolnym opuszczaniu zajęć lekcyjnych przez ucznia oraz w celu przypomnienia formy oraz terminów zgłaszania

i usprawiedliwiania nieobecności przez rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.

W przypadku dalszego braku usprawiedliwienia nieobecności ucznia przez rodziców (opiekunów prawnych), wychowawca oddziału ucznia lub nauczyciel uczący odnotowuje nieobecność nieusprawiedliwioną.

3. Po niedotrzymaniu przez rodziców (opiekunów prawnych) wyżej wymienionych ustaleń, wychowawca oddziału ucznia informuje dyrektora szkoły (wicedyrektora), pedagoga, pedagoga specjalnego oraz nauczycieli uczących o zaistniałych problemach wychowawczych i dotychczasowych działaniach. Kontaktuje się z rodzicami (opiekunami prawnymi) w celu uzgodnienia terminu spotkania w szkole, podczas którego zostanie ustalony sposób postępowania z uczniem.
4. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia w oparciu o Statut szkoły.
5. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia informacji na temat wyciągniętych w stosunku do niego konsekwencji wynikających ze Statutu szkoły.
6. W przypadku problemów w skontaktowaniu się z rodzicami (opiekunami prawnymi), szkoła wysyła do nich zawiadomienie listowne o terminie spotkania w szkole, w formie listu poleconego za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
7. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych w stosunku do ucznia takie jak: rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami (opiekunami prawnymi), ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą oddziału ucznia, spotkania z pedagogiem, pedagogiem specjalnym itp., a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły (wicedyrektor) w porozumieniu z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i wychowawcą oddziału ucznia, kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Postępowanie w przypadku podejrzenia popełnienia czynu karalnego przez ucznia.

1. Postępowanie wobec sprawcy:
  - 1) odizolowanie sprawcy od ofiary,
  - 2) niezwłocznie powiadomienie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa,
  - 3) ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków zdarzenia,
  - 4) powiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia. Niezwłoczne powiadomienie Policji lub Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich,

- 5) zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji,
  - 6) objęcie sprawcy pomocą psychologiczno-pedagogiczną i monitorowanie jego sytuacji.
2. Postępowanie wobec ofiary:
- 1) odizolowanie sprawcy ofiary od sprawcy,
  - 2) udzielenie pierwszej pomocy,
  - 3) powiadomienie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa,
  - 4) wezwanie pogotowia ratunkowego, powiadomienie Policji oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia,
  - 5) zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji,
  - 6) objęcie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną i monitorowanie jej sytuacji.

Postępowanie w przypadku próby lub śmierci samobójczej.

1. Próba samobójcza dokonana na terenie szkoły lub w trakcie zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym organizowanych przez szkołę:
  - 1) udzielenie uczniowi pierwszej pomocy, odizolowanie go od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów,
  - 2) podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym uczniom,
  - 3) niezwłoczne poinformowanie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa,
  - 4) wezwanie pogotowia ratunkowego, zawiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, Policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących,
  - 5) zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia, współpraca ze służbami interweniującymi,
  - 6) monitorowanie sytuacji ucznia oraz jego oddziału, objęcie ich pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
  - 7) w razie potrzeby pedagog, pedagog specjalny lub psycholog przekazuje rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (uczniów) adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

2. Śmierć samobójcza na terenie szkoły lub w trakcie zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym organizowanych przez szkołę:
  - 1) udzielenie uczniowi pierwszej pomocy, odizolowanie go od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał pod opieką nauczyciela w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów,
  - 2) podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym uczniom,
  - 3) niezwłoczne poinformowanie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga i pedagoga specjalnego,
  - 4) wezwanie pogotowia ratunkowego, zawiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, Policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących,
  - 5) zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia, współpraca ze służbami interweniującymi,
  - 6) objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną oddziału ucznia, który dokonał samobójstwa i udzielenie wsparcia jego rodzicom (opiekunom prawnym),
  - 7) w razie potrzeby pedagog lub pedagog specjalny przekazuje rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (uczniów) adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.
3. Próba samobójcza poza terenem szkoły lub w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym:
  - 1) niezwłoczne poinformowanie o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa przez nauczyciela lub pracownika szkoły, który przyjął taką informację,
  - 2) próba skontaktowania się z uczniem i jego rodzicami (opiekunami prawnymi), celem poinformowania ich i pozyskania informacji o okolicznościach zdarzenia, podejmowanie działań w kierunku zabezpieczenia ucznia, sprawdzenie stanu zdrowia ucznia przez rodziców (opiekunów prawnych),
  - 3) zawiadomienie Policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny,
  - 4) zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia, współpraca ze służbami interweniującymi,
  - 5) monitorowanie sytuacji ucznia oraz jego oddziału i objęcie ich pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
  - 6) w razie potrzeby pedagog, pedagog specjalny lub psycholog przekazuje rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (uczniów) adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

4. Śmierć samobójcza poza terenem szkoły lub w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym:
  - 1) niezwłoczne poinformowanie o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły (wicedyrektora), wychowawcy oddziału ucznia oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa przez nauczyciela lub pracownika szkoły, który przyjął taką informację,
  - 2) skontaktowanie się z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia, celem pozyskania informacji o okolicznościach zdarzenia,
  - 3) zawiadomienie Policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących,
  - 4) zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia, współpraca ze służbami interweniującymi,
  - 5) objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną oddziału ucznia, który dokonał samobójstwa i udzielenie wsparcia jego rodzicom (opiekunom prawnym),
  - 6) w razie potrzeby pedagog, pedagog specjalny lub psycholog przekazuje rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia (uczniów) adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).

1. Omówienie przez Radę Pedagogiczną form postępowania wobec uczniów w zaistniałej sytuacji.
2. Zapewnienie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremonii pogrzebowej.
3. Monitorowanie sytuacji oddziału zmarłego ucznia, udzielenie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględniającej elementy odreagowania na godzinach wychowawczych i innych lekcjach.
4. Udzielenie pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego ucznia.
5. W razie potrzeby pedagog, pedagog specjalny lub psycholog przekazuje rodzicom (opiekunom prawnym) uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

Nieuzasadnione przebywanie osoby nieupoważnionej na terenie szkoły.

1. Poproszenie osoby przebywającej w sposób nieuzasadniony na terenie szkoły o jej opuszczenie.

2. W przypadku odmowy opuszczenia terenu szkoły powiadomienie o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły (wicedyrektora).
3. Przekazanie osobie nieuprawnionej znajdującej się na terenie szkoły informacji, że w razie dalszego przebywania, zostanie wezwana Policja.
4. Wezwanie Policji, jeśli wcześniejsze próby nie przyniosły skutku.

Procedura postępowania w przypadku wtargnięcia napastników do szkoły.

1. Próba skontaktowania się z Policją.
2. Podjęcie działań mających na celu ochronę uczniów przed atakiem (ukrycie się, przyjęcie bezpiecznej pozycji na podłodze).
3. Uspokojenie uczniów, zapanowanie w miarę możliwości nad własnymi emocjami. Niepodejmowanie działań mogących spowodować eskalację zachowań agresywnych napastników.
4. W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikiem, wykonywanie ściśle jego poleceń.
5. W miarę możliwości udzielanie pomocy osobom poszkodowanym.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, zabronienie uczniom wychodzenia z pomieszczenia oraz wyglądania przez drzwi i okna.
7. Wykonywanie poleceń grupy antyterrorystycznej w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia.
8. Współpraca ze służbami interweniującymi.

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły (wicedyrektorowi).
2. W przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu o niewiadomym pochodzeniu, zabezpieczenie w miarę możliwości rejonu zagrożenia.
3. Dyrektor szkoły (wicedyrektor) powiadamia odpowiednie służby i do czasu ich przybycia przeprowadza ewakuację budynku.
4. Nauczyciele, dbając o bezpieczeństwo uczniów, niezwłocznie udają się z nimi do wyjścia lub w miejsce wskazane przez dyrektora szkoły (wicedyrektora).
5. Po przybyciu na miejsce odpowiednich służb, przejmują one dalsze kierowanie akcją.
6. Dyrektor szkoły (wicedyrektor) powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) o zdarzeniu, organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i Policji

w przypadku ich działań, podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu oraz organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

Postępowanie po wybuchu bomby.

1. Ocena sytuacji pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnienie się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Poinformowanie odpowiednich służb.
3. Udzielenie pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. Po przybyciu na miejsce odpowiednich służb, przejmują one dalsze kierowanie akcją.

Zasady ewaluacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian;
- 2) analizę dokumentacji;
- 3) przeprowadzanie ankiet i kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli;
- 4) rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi);
- 5) wymianę spostrzeżeń wychowawców oddziałów i nauczycieli, podczas zebrań Rady Pedagogicznej;
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja Programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez Zespół ds. ewaluacji Szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, powołany przez dyrektora szkoły. Zadaniem Zespołu będzie opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac Zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Żerkowie w dniu 13 września 2023 r. i wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

Załączniki

NIEBIESKA KARTA – A¹⁾

(miejscowość, data)

.....
(pieczęć podmiotu, o którym mowa
w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Imiona rodziców:

3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający:

osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

2. Zgłaszający:

inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):

1) Imię i nazwisko:

2) miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

3. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

¹⁾Części I-XV, XVII i XIX-XXI wypełniają przedstawiciele wszystkich pomiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Część XVI dodatkowo wypełnia przedstawiciel Policji.

Część XVIII dodatkowo wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						
poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:						
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:						
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

VI. ZACHOWANIE

Zachowanie się osoby	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
trudność nawiązania kontaktu				
spokojny/-na				
płaczliwy/-wa				
zastraszony/-na				
unika rozmów				
agresywny/-na				
stawia opór Policji				

VII. OPIS MIEJSCA ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Świadek I

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejsowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek II

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejsowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek III

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejsowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

- IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŻBY JEJ UŻYCIA:
- TAK NIE NIE USTALONO
- X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:
- TAK NIE NIE USTALONO
- XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:
- TAK NIE NIE USTALONO
- XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:
- TAK NIE NIE USTALONO
- XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:
- TAK NIE NIE USTALONO
- XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BRONŃ:
- TAK NIE NIE USTALONO
- XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:
- powiadomienie i interwencje Policji
  - powiadomienie prokuratury
  - zatrzymanie
  - dozór Policji
  - wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami
  - wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób
  - wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
  - tymczasowe aresztowanie
  - wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
  - poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
  - odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
  - zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?)
  - leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?)
  - zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?)
  - udzielono pomocy medycznej
  - inne działania (jakie?)

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

Działania podjęte przez Policję	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
pouczenie				
środki przymusu bezpośredniego (jakie?)				
badanie na zawartość alkoholu w organizmie	(wynik)		(wynik)	
izba wytrzeźwień				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych				
policyjna izba dziecka				

XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Lp.	Imię i nazwisko	Stosunek pokrewieństwa	Wiek	Czym się zajmuje*
1				
2				
3				
4				

* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci – szkoła/klasa.

XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Stan psychiczny:

- pobudzony/-na   ospały/-ta/apatyczny/-na   płaczący/-wa
 agresywny/-na   lękliwy/-wa   inny/-na (jaki/-ka?)

2. Porozumiewanie się:

- chętnie nawiązuje kontakt   trudno nawiązuje kontakt
 małomówny/-na   jąka się
 krzyczy   wypowiada się nielogicznie
 odmawia odpowiedzi na zadawane pytania
 porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

3. Rodzaje uszkodzeń:

☐ skaleczenia	☐ ślady nakłucia	☐ ślady ugryzienia
☐ otarcia naskórka	☐ siniaki	☐ krwawienia
☐ ślady oparzenia	☐ zwichnięcia	☐ złamania kości

4. Stan higieny:

Skóra:	☐ czysta	☐ brudna
	☐ wysuszona	☐ odmrożona
	☐ odparzona	☐ odleżyny
	☐ pieluszkowe zapalenie skóry	
Włosy:	☐ czyste	☐ brudne
	☐ wszawica	☐ łysienie/włosy powyrywane
	☐ ciemieniucha	

5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:

☐ strój brudny/nieadekwatny do pory roku	☐ waga/wzrost nieadekwatne do wieku
☐ rozwój nieadekwatny do wieku	☐ wyniszczenie organizmu
☐ odwodnienie	☐ ponawianie zgłoszeń do lekarza
☐ niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby	
☐ niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich	

6. Obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

TAK NIE

7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:

TAK NIE

8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:

TAK NIE

9. Podjęte leczenie:

☐ przyjęto na oddział szpitalny (jaki?)	
☐ skierowano do szpitala (jakiego?)	
☐ udzielono pomocy ambulatoryjnej	☐ odesłano do domu
☐ inne (jakie?)	

10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).

TAK NIE

11. Wydano zaświadczenie lekarskie:

TAK NIE

12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:

TAK NIE

13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:

TAK NIE

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
  - powiadomienie Policji udzielenie pomocy socjalnej
  - udzielenie pomocy medycznej
(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)
  - inne (jakie?)
2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:
  - specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
  - ośrodka wsparcia
  - ośrodka interwencji kryzysowej
  - domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
  - szpitalu
  - innych (jakich?)
3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom
4. Przekazanie informacji organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego
5. Inne (jakie?)

XX. WNIOSKI PRZEDSTAWICIELA PODMIOTU WYPEŁNIAJĄCEGO FORMULARZ

XXI. DODATKOWE INFORMACJE

.....
(podpis przedstawiciela podmiotu wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

(data wpływu formularza „Niebieska Karta – A”
do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

NIEBIESKA KARTA – B

POUCZENIE DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Co to jest przemoc w rodzinie?

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych...
- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie
- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

PAMIĘTAJ!!!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie!

Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom:

- Policję, dzwoniąc na numer 997 lub 112,
- prokuraturę.

Policjant ma obowiązek:

- **zapewnienia bezpieczeństwa** (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – policjanci, wykonując czynności, mają prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego);
- **przekazania informacji o interweniujących policjantach** (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę);
- **przekazania, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentacji policyjnej** jako dowodów w postępowaniu;
- **uczestniczenia, na wniosek sądu, jako świadkowie** w sprawie karnej.

Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:

- oddania podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym;
- oddania podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu;
- nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
- groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzenie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!/;
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku – art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

PAMIĘTAJ!!!

Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej.

Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej.

